

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש

פרשת נשא

הגיליון השבועי לכל יהודי 908

ח' בסיון התשס"ד
(28.5.04)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

לאכול כל יום, ללמוד כל יום

חייבים להעביר את המסר שהתורה שייכת לכולנו ושחובתו של כל יהודי לדעת מהי פרשת השבוע ולהכיר מושגי-יסוד בתורת ישראל. התורה היא חיינו

בימי התשלומים של חג-השבועות זה הזמן להשלים ולתקן כל מה שחסר בעניין המרכזי שמבטא החג — התורה. בחג-השבועות קיבלנו את התורה ובזכותה עם-ישראל מכונה בעולם כולו 'עם-הספר'. יהודים חשו מאז ומעולם קרבה טבעית לעולם הספר והלימוד. בכל הדורות מראה טבעי היה, להיכנס בערב לבית-המדרש ולמצוא שם את כל בעלי-המלאכה, הסוחרים ומכובדי העיר, יושבים ולומדים. זה עם גמרא, זה עם משנה, זה עם חומש, זה עם שולחן-ערוך, ומי שאינו יודע ללמוד — עם ספר תהילים.

הזיקה הטבעית הזאת אל הספר היא שעשתה אותנו ל'עם-הספר'. האיש הפשוט מן הרחוב היה מלא וגדוש פסוקים, מאמרי חז"ל, מדרשים. שיחת החולין שלו הייתה רוויה מטבעות-לשון מן המקורות, וממילא הייתה עשירה וערכית. אווירה זו חניכה את הדור הצעיר לאהוב ספרים ולרצות ללמוד, וכך נבדל העם היהודי מהעמים שסביבם חי, ורמתו הרוחנית הייתה גבוהה מהם בכמה דרגות.

מתי למדת?

על-כן מצער כל-כך שבדורות האחרונים אבדה לחלקים רבים בעם הגישה הטבעית הזאת אל הספר. הקשיבו אפילו לנבחרי העם, למשכילים ולרמי-המעלה, ותשמעו שפה שטוחה, רדודה, נטולת פתגמים ורקע מן המקורות. אווירה זו משפיעה גם על אנשים יודעיי-ספר, וגורמת להם להינזר מהשמעת פסוק או פתגם, כי רבים הסיכויים שהשומעים לא יבינו את משמעותו.

גם מן ההיבט הזה ניכר היטב ההפסד שגורמת ההתנתקות משרשי קיומנו וממקורותינו הנצחיים. די במציאות מרה זו כדי להבין את הצורך החיוני לחזור אל המורשת, לחזור אל התורה. עכשיו אנו מבינים בבירור למה נאמר על דברי התורה "כי הם חיינו", שכן התורה ולימודה הם שהעניקו לנו את טעם החיים ואת הסגולות המיוחדות של העם היהודי.

מוטלת על כולנו החובה לשנות את האווירה ואת הגישה, ולהחזיר את הקשר הבלתי-אמצעי אל התורה לכל שכבות העם. דבר זה יכול להיעשות בראש ובראשונה כאשר כל המאמינים בחשיבותה של התורה יקפידו על 'מנת מזון' יום-יומית של תורה. ישאל כל אחד ואחד את עצמו: מתי בפעם האחרונה ישבת שעה-שעתיים ולמדת? לצערנו, רבים, ובהם שומרי תורה ומצוות, יתקשו להשיב תשובה מספקת.

ללמוד ולהפיץ

לא די בלימוד עצמי. צריך גם לעשות להחדרת לימוד התורה לכל שכבות העם. חייבים להעביר את המסר שהתורה שייכת לכולנו ושחובתו של כל יהודי לדעת מהי פרשת השבוע ולהכיר מושגי-יסוד בתורת ישראל. והאמת היא, שמעטים הם מי שאינם רוצים לדעת וללמוד. רובם ככולם פשוט מחכים שמישהו יציע להם מסגרת מתאימה ונוחה ללמוד על-פי רמתם והיקף ידיעותיהם.

על-כן אי-אפשר כיום להסתפק באמצעים רגילים ולצפות שרק תלמידי-חכמים יפיצו את התורה. הבערות זועקת כל-כך עד שיש צורך ב'עזרה ראשונה'. כל מי שמסוגל לפתוח ספר ולהבין, חייב ללמוד גם אחרים. כל מי שיכול לאסוף כמה שכנים ומכרים וליצור חוג ללימוד בסיסי של יהדות — יכול להציל נפשות ממש.

בשנים האחרונות חל באמת שינוי לטובה. שיעורי תורה נעשו חלק מרכזי בנוף הארץ. כיום אין עיר בארץ שאין בה מאות שיעורי-תורה בכל שבוע, בכל מקצועות היהדות, לנשים ולגברים, למתחילים ולמתקדמים. אלא שלא הכול יודעים על ההיצע הרחב שעומד לרשותם.

הימים האלה קוראים לכל אחד ואחת מאיתנו לחזק את הזיקה ללימוד התורה, ולפתוח את אוצרותיה להמוני בית-ישראל. אין ספק שזו תהיה ההכנה הטובה ביותר לקראת הגאולה הקרובה, שבה יתקיים "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

ספרים

ביאור הלכות שבת

מאת שמעון גדסי
בהוצאת המחבר

ספר-עזר ללימוד הלכות שבת בשולחן-ערוך הרב. הסברים ממצים ובהירים, טבלאות לסיכום וביאור מושגים. 282 עמ'. טל' 03-6991199.

לפנים משורת הדין

מאת הרב סימון ג'ייקובסון
בהוצאת 'היכל מנחם'

הספר נכתב במקורו באנגלית, והוא מאיר את פרקי אבות במבט פנימי, לאור שיחותיו של הרבי מליובאוויטש. עכשיו תורגם הספר לעברית בידי הגב' נ' גבירץ. אקטואלי בימים אלו, שבהם לומדים בשבתות את פרקי אבות. 280 עמ'. טל' 02-5384928.

סיפורים חסידיים

מאת הרב ישראל אלפנביין
בהוצאת ספריית כפר-חב"ד

שני כרכים ובהם מאות סיפורים חסידיים, מסודרים על-פי נושאים. הארגון המסודר של החומר מסייע למצוא סיפור ופתגם מתאים לכל עניין. טל' 700-704120-1.

יחי ראובן

מאת חנוך-שמחה ברסלר
בהוצאת מכון 'יד ארבע'

סיפור חייו של הרב ישראל-ראובן פיק, שכל-כולו מעגלי חיים של גבורה יהודית רצופת ניסים ואמונה. עדות אישית של מי שהיה 'שם' ושמר על צלם אנוש ועל אמונתו. 287 עמ'. טל' 02-5322554.

זמני השבוע

ויחולל ת"א חיפה בארבע אילת ניוירוק

כניסת השבת	7:02	7:17	7:10	7:19	7:10	8:00
צאת השבת	8:20	8:23	8:24	8:21	8:16	9:07

פרקי אבות: פרק א

03-9606169

פקס:

www.chabad.org.il

אינטרנט:

chabad@chabad.org.il

דואר אלקטרוני:

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

להפוך מדבר למקום יישוב

כראוי. כמורכב הוא עלול ליפול לעצבות ולייאוש, לנטוש את שליחותו ולברוח למקום אחר. באה פרשתנו ומלמדת, שגם במדבר יש לבני לוי הכוח להשכיך את אור הקדושה ואף להפוך את המדבר עצמו ל"ארץ נושבת".

אפשר לתקן

כמורכב יש כאן הוראה לעבודתו של האדם עם עצמו: כשאדם עורך חשבון-צדק על מצבו הרוחני, הוא עלול להגיע למסקנה שהתנהגותו עד כה הייתה בבחינת 'מדבר'. מסקנה זו עלולה להביא לידי ייאוש – איך אוכל לשנות את דרכי, ובפרט אם נהגתי כך פעם ופעמיים, והרגל נעשה טבע?

על זה באה ההוראה: בני לוי היו אז מבני שלושים ומעלה, ועד אז לא עסקו במלאכת המשכן ולא ידעו כיצד לעשותה. ובכל-זאת קיבלו מהקב"ה כוחות מיוחדים ("נשא את ראש") שמכאן ואילך יהיו נושאי המשכן ויהפכו את המדבר למקום יישוב. כך יכול כל יהודי לטהר את עצמו מכל הדברים השליליים ולהשכיך את הקב"ה בתוך נפשו.

(לקוטי שיחות כרך יג, עמ' 16)

וצימאון". אולם על-ידי שהייתם של בני-ישראל במדבר ארבעים שנה, הכניעו את כוחה של הסטרא-אחרא והחדירו גילוי אלוקות גם ל"מדבר".

במשימה זו היה תפקיד מרכזי לבני לוי, נושאי המשכן וכלי, שעל-ידם הפכו את המדבר ל"ארץ נושבת". לכן נמנו בני לוי בנפרד, כדי לתת להם ערך וחשיבות מיוחדת, דהיינו נתינת-כוח מיוחדת, שהמדבר לא יוכל להשפיע עליהם לרעה, אלא להפך – הם הפכו אותו ל"ארץ נושבת".

לא להתייאש

הרמב"ם כותב, שכל מי "אשר נדבה רוחו אותו... להיבדל לעמוד לפני ה' לשרתו", הוא בבחינת שבט לוי. מכאן שהתפקיד המיוחד והכוחות המיוחדים שניתנו לבני לוי במדבר נושאים עמם הוראה לכל יהודי בכל הדורות.

יכול יהודי להתבונן בסביבתו ולהגיע למסקנה שזה 'מדבר'. הוא עלול לגרוע מעבודת ה' הראויה, בטענה שבמקום כזה אי-אפשר להיות יהודי שומר תורה ומצוות

לאחר המניין של בני-ישראל, שעליו מסופר בפרשה הקודמת, באה פרשתנו ומוסיפה ומספרת על מניין שבט לוי. שבט זה לא נמנה עם כל בני-ישראל, אלא הקב"ה ציווה למנות את הלוויים בנפרד. מזה יש ללמוד הוראה נצחית לכל זמן ולכל מקום.

תחילה יש להקדים שאלה מרכזית: למה נזקקו בני-ישראל להישאר במדבר ארבעים שנה? אמת שנגזרה עליהם גזרה שכניסתם לארץ תידחה בארבעים שנה, אבל הם היו יכולים לעשות את השנים הללו במקום מיושב ולא במדבר, ועוד במדבר שמתואר בתורה במילים – "במדבר הגדול והנורא, נחש שרף ועקרב, וצימאון אשר אין מים?"

להכניע את הרע

מבואר בתורת החסידות, שהשהייה במדבר הייתה לה תכלית חשובה ביותר. המדבר מייצג את המקום "אשר לא ישב אדם (העליון) שם", כלומר, את המקומות שבהם אין הקדושה שורה. שם יש שליטה לכוחות הסטרא-אחרא – "נחש, שרף ועקרב

מן המעייץ

נושא השבוע: ברכת כוהנים

אמרת השבוע

שמירת העיניים

אחד מתלמידי הבעש"ט ביקש מרבו ללמדו כיצד להיות בדרגת "עוצם עיניו מראות ברע". שלח אותו הבעש"ט ללמוד זאת מיהודי פלוני, תושב אודסה. הגיע התלמיד אל האיש ומצא לפניו יהודי פשוט, סבל בנמל.

יום אחד, כשנשאר לבדו בבית, הבחין התלמיד בחלון גבוה, סמוך לתקרה, מכוסה וילון. סקרנותו התעוררה, הוא קירב שולחן אל הקיר, העמיד עליו שולחן נוסף, ועל השולחן השני העמיד כיסא ועלה להציץ מבעד לחלון. לתדהמתו גילה שהחלון משקיף לעבר חצר השכנים, ושם נעשים מעשים מכוערים ביותר.

כשחזר בעל-הבית שאלו התלמיד איך הוא מסוגל לגור ליד שכנים כאלה. השיב היהודי: "תמהני עליך. אני גר כאן עשרים שנה ומעולם לא עלה על דעתי להציץ אל השכנים, ואתה נמצא כאן ימים אחדים בלבד וכבר לא יכולת להתאפק?!".

נאמר "כה תברכו", ולמה נאמר "יברכך ה'?" אלא אף זו מכלל הברכה, כי בשר-ודם אינו יודע במה לברך, אם טוב הדבר או רע. לכן מברכים "יברכך ה'", שהוא יודע מה טוב לנו.

(כתב סופר)

בלי יניקה

"יברכך ה' וישמרך". "יברכך" – שיתברכו נכסיך. "וישמרך" – שלא יבואו עליך שודדים (רש"י). הברכה בעבודת ה' היא: "יברכך, שיתברכו נכסיך" – שתראה ברכה והצלחה בעבודת הנשמה המשורשת בגוף; "וישמרך, שלא יבואו עליך שודדים" – שלא תהיה יניקה מעבודתנו לקליפה ולצד שהוא הפך הקדושה.

(ספר המאמרים תש"ח)

פנימיות הרצון

"יאר ה' פניו אליך" (במדבר דכד). "פניו" הוא פנימיות רצון העליון וחפצו האמיתי. הארת פנימיות רצון העליון היא רק "אליך", לישראל ולצד הקדושה, אבל הצד שאינו של קדושה מקבל את חיותו מבחינת 'אחוריים', כאדם הנותן דבר לשווא, שמשליכו לו מאחורי גבו.

(קונטרס ומעייץ)

ברכה לאהוב שלום

"כה תברכו את בני-ישראל" (במדבר ו, כג). ממידותיו של אהרון להיות אוהב שלום ורודף שלום. "כה תברכו" – ברכת כוהנים היא שישאל יתברכו במידותיו של אהרון, שאף הם יהיו רודפי שלום ואהבים זה לזה.

(החזנה מלובלין)

כל יהודי ראוי לברכה

"כה תברכו את בני-ישראל". ברכו את בני-ישראל כמות שהם. אל תחפשו את המצויינים והחשובים ולא את הגדולים והצדיקים, אלא כל יהודי ראוי להתברך.

(אדמו"ר ממוז'יץ)

להחיל את הברכה

"כה תברכו את בני-ישראל אמור להם" – כאשר מברכים יהודי יש לנהוג "אמור להם" – לומר כמה מילים שעליהן תחול הברכה.

(לקוטי דיבורים)

ברכה טובה

"כה תברכו, יברכך ה'" (במדבר ו, כג-כד). הרי

"גילוי אליהו"

הרכבת נוסעת, עמוסה מאות בחורים מבודפשט, אשר 'גוייסו' למחנות-עבודה. כולם מצויידים בתרמילי-גב ובארגזים גדולים. הצפיפות גדולה. אין מקומות ישיבה. עומדים גם במעברים. הרעש גדול.

הרכבת עוצרת ואנו יורדים. חיללים במדים מחכים לנו, ופוקדים עלינו להסתדר בשלשות לצעידה מסודרת למחנה בקצה השני של העיר, מרחק של כמה קילומטרים. אנו מגיעים למחנה בשעה מאוחרת בלילה. על-אף העייפות הרבה קשה להירדם. מתגעגעים הביתה ולחיי החופש שנגזזו. חוששים מהבאות.

עבודתנו הייתה סלילת כביש מתפתל במעלה ההר. העבודה החלה בשמונה בבוקר והסתיימה בארבע אחר-הצהריים. בתום העבודה ירדו הכול לארוחת צהריים לפני המטבח שרלגלי ההר. גם אנחנו, שבעה יהודים שומרי מצוות, שלא טעמנו מהמזון המבושל — 'הכשרים', קראו לנו — ירדנו עם החברים, לקבל את מעט האוכל שיכולנו לאכול (לחם, ריבה וכדומה).

זה קרה ביום הרביעי לשהייטנו במחנה. בצהריים, כאשר הפלוגה הלכה לקבלת ארוחת הצהריים, טיילנו, 'הכשרים', במחנה. והנה אנו שומעים צעקות — קוראים בשמותינו: "בואו! בואו מהר!". רצנו לעבר הקוראים.

"מה קרה?", שאלנו. "ייקחו אתכם למסעדה כשרה בעיר", ענו. "ויפ", שמחנו. הגענו למטבח. הממונה על המטבח — שמו, שחרחר, ממוצא צועני — יוצא לקראתנו ושואל: "האם כולם כאן?". ענינו. "הסתדרו מאחורי המטבח ומיד אבוא אליכם", הוא פוקד עלינו. לא חשדנו במאומה. האחראי שב אלינו. "האם אתם 'הכשרים'?", שאל ומיד החל לצעוק: "האוכל שלי לא טוב בשבילכם? יידי אינן נקיות דיין בשבילכם?". היינו טירונים מבוהלים. "אדוני המדריך", פניתי אליו בהנעה, "לא מדובר כאן בשאלה של טעם או ניקיון, אלא בעניין דתי!".

"מה?", צווח עלי, "אתה עוד מעז פניך לדבר? אני אראה לך! בואו אחרי!". הוא הולכנו אל מאחורי המטבח, פניו מפיקות כעס וחילה, ואנו משתאים מה הוא זומם לעשות לנו. האיש העמידנו לפני ערמת גזר-עצים להסקה. אורך כל גזר — כמטר. הוא ציווה על כל אחד ואחד מאיתנו להרים גזר-עץ ולהחזיקו בידיים

דרושה פיקחות

פתגם חסידי ידוע אומר: "כשמתבגרים ביום, נעשים חכמים ביום ויראי-שמים ביום". "כ"ק אדמו"ר הרי"צ כותב באחת מאיגרותיו (אגרות-קודש כך י עמ' יא): "על-ידי לימוד חסידות... נעשים פיקחיים יותר וממילא יראי-שמים יותר". מה הקשר בין חכמה ופיקחות לבין יראת-שמים?

מוסבר בתורת החסידות, שאכן יראת-שמים נובעת מפיקחות ומחכמה, ואילו קלות ראש ונכונות לחטא נובעות מחוסר שכל ומשטות. הדברים מבוססים על מאמר חז"ל: "אין אדם עובר עבירה אלא-אם-כן נכנס בו רוח-שטות". כלומר, השכל והחכמה בכוחם למנוע את האדם מעשיית עברה, ואם הוא מתפתה לעבור עברה, הרי זה רק משום שבאותה שעה נכנסה בו רוח-שטות.

רוח-שטות

מהי אותה רוח-שטות? בפשטות, זו התאוה והתשוקה לחטא, המסיטות את האדם מדרכו ומאמונתו וגורמות לו להתנהג בדרך של שטות וחוסר היגיון. כאשר התאוה משתלטת על האדם, הוא מאבד את תבונתו ועושה דברים שאחר-כך הוא עצמו תמה איך יכול היה להשתטות כל-כך.

עצם החטא הוא שטות, שכן הדבר מנוגד להיגיון. הוא יהודי קשור עם הקב"ה בקשר כה חזק, עד שהוא מוכן למסור את נפשו ובלבד שלא להיפרד ממנו. אפילו קל-שבקלים עשוי לבחור במוות מבהתכחשות ליהדותו ולאמונתו בקב"ה. אם כאשר עומדת לפניו הבירה בין חיים למוות יש בו הכוח לבחור במוות, איך ייתכן כשמדובר בתאוה קטנה הוא נכנע לה?!

אלא זוהי אותה רוח-שטות. היא משכנעת אותו שהקשר שלו עם הקב"ה נשמר למרות החטא. היא גורמת לו שלא להרגיש שבעבורו על רצון ה' הוא נפרד וניתק ממנו. נדמה לו שלא קרה דבר. אמנם הוא חטא ועבר עברה, אבל רוח-השטות משכנעת אותו שהקשר הבסיסי שלו עם הבורא לא נפגם.

"כ"ק אדמו"ר הרש"ב מפרט באריכות (בקונטרס ומעיין) את סוגי השטות שאליהם אדם נגרר על-ידי התאוה. הראשון הוא עצם האשליה שעל-ידי החטא יהיה לאדם טוב יותר. זו שטות, שכן הקב"ה הוא מקור הטוב והשפע, והשפעתו לעוברי רצונו היא חיצונית ומצומצמת וגם זמנית. השכל מחייב אפוא לדבוק בקב"ה, וכאן באה רוח השטות ומעוותת את עיני האדם לחשוב שהטוב מצוי דווקא בצד השני.

הצדקה עצמית

השכל וההיגיון מחייבים הימנעות מחטא ולו מהסיבה שאמר רבי יוחנן בן זכאי (ברכות כח, ב): "שלא יראני אדם". מטבע הדברים אדם מתבייש מבני-אדם אחרים ואינו רוצה שידעו את חטאיו. לכן הוא חוטא במסתרים. אבל זו שטות, כי אילו היה חושב בדעה צלולה היה מגיע למסקנה שלא יוכל להסתיר את חטאיו מעיני הבריות ובסופו של דבר מעשיו יודעו לאחרים וימיטו עליו קלון.

וכן אומר אדמו"ר הרש"ב: "לא יימאש שיעשה איזה דברים שיהיו חשודים בעיני הבריות. כי באמת מרוב התאוות שמצד הסתת היצר, עושה כמה שטותים אשר השכל הבריא לא יסכים על זה כלל... שבזה נעשה חשוד בעיני בני-אדם ונותנים דעתם עליו לידע עניינו. וכמו שאנו רואים במוחש בכמה עניינים שונים, בדיבור ובתנועות שונות, שהאדם עצמו מגלה עניינו הפנימיים כי ברע הוא".

סוג נוסף של שטות הוא ההצדקה העצמית. רוח השטות מונעת ממנו להכיר בחטאו ולעשות תשובה, ותחת זאת מספקת לו תירוצים וצידוקים למעשיו. לו היה חושב בדעה צלולה היה מבין את אפסותם ושקריותם של התירוצים הללו, אבל הוא נתון להשפעתה של רוח-השטות ולכן מתפתה. הוא מאשים את הזולת ואת הנסיבות, או את יצרו הבושר כאש, ובלבד לא את עצמו. לכן דרושה פיקחות וחכמה כדי להתגבר על רוח-השטות.

מורמות לפנים בגובה הכתפיים. כארבעים דקות רצופות.

כעבור דקות אחדות הרגשנו שאין אנו מסוגלים עוד להחזיק מעמד, אך הצועני עומד ומשגיח בשבע עיניים לבל נוריד את הידיים ולבל נכופפן. אחר-כך גיוון את תרגילי העונש כיד הדמיון הטובה עליו. העניין נמשך

ושוב ריכז אותנו לפני המטבח. היינו בטוחים שעכשיו אנו עומדים לפני הרעוע מכול — כעת יכריח אותנו לאכול את ארוחת הצהריים! אך על זה, כנראה, לא חשב. הוא ציווה עלינו להסתדר בשורה אחת, עבר לפנינו

כשהוא מביט בנו בשמחה-לאיד מהולה בבזו, ולבסוף אמר: "עליכם לכתוב חמישים פעם: 'אוכל נוצרי חייבים לאכול'".

התפזרנו מתוך שמחה אמיתית כי ניצלנו ממאכלי הטרפה. מה יהיה הלאה? תשובה של ממש לא הייתה לנו, אך בטחנו בה' וקיוונו לישועתו.

בימים הראשונים לשהייטנו במחנה עדיין לא היה עניין האוכל בעיה חמורה. הבאנו עמנו מעט מזון מהבית. אך כעבור שבוע ימים "כילינו לאכול את השבר" ונתרנו רעבים. "מה נאכל מעתה?", ניקרה במוחנו השאלה.

הסתובבנו ליד האוהלים ובכלינו לחם יבש בלבד. אחד החברים ביטא בקול רם את מחשבות כולנו: "מה נעשה? מה יהיה איתנו? מה נאכל?". עניתי לו, ספק בהלצה ספק ברצינות: "הקב"ה יכול לעשות לנו נס ולשלוח לנו אוכל גם על-ידי אליהו הנביא!".

טרם כיליתי את דבריי והנה אנו רואים דמות אדם נמוך-קומה, העולה לקראתנו במעלה ההר ושני סירים בשתי ידיו. אנו משתאים למראהו ובלבינו מתחזקת התחושה המרטיטה כי אכן זה אליהו הנביא! הרגעים שעברו היו מלאי ציפייה מתוחה.

בהגיעו אלינו ראינו לפנינו יהודי מזוקן, קרפטירוסני טיפוס. "שלוש עליכם, יהודים!", קרא לעברנו. "מי הוא הירשפלד?".

"אני הוא", עניתי, וסקרנותנו והשתאותנו גוברות והולכות. האיש מניח את הסירים (באחד מרק שעויעית, בשני תפוחי-אדמה). "אכלו, יהודים, אכלו", הוא אומר. על שאלתנו "איך הגעת לכאן? איך ידעת שאנחנו פה?", אין הוא עונה, אלא חוזר על שלו: "אכלו, אכלו".

אכלנו בתיאבון רב, לאחר שמזון מבושל וחם לא בא לפנינו זה כשבועיים. רק לאחר שסיימנו לאכול גילה לנו האיש מיהו וכיצד הגיע אלינו. שמו היה ישראל נידרמן. הוא קיבל מכתב מאבי ז"ל, ובו בקשה לספק אוכל לבחורים במחנה הסמוך לכפר מגוריו. אחר-כך נודע לנו עוד, כי אבי התקשר ללשכה המרכזית ליהדות הונגריה' בבודפשט (ארגון-הגג של הקהילות האורתודוקסיות במדינה) כדי לקבל את הכתובת של הקהילה המקומית או של יהודי הקשור עם הלשכה.

ישראל נידרמן הוסיף לספק לנו מזון חם ומבושל במשך כל אורך שהייטנו במחנה-העבודה. הוא הציל את נפשנו ממש. אליהו הנביא הוא כנראה לא היה, אבל שליח ההשגחה העליונה —

(לעילוי-נשמת גיבור המעשה, ר' מאיר-יהודה ב"ר צבי-דב הירשפלד ז"ל, שנפטר בכ"ה בניסן תשס"ד)

"כל החיים – רצף של ניסים"

תרגילים תוכל לחזק את השרירים ובכך לפצות על חולשת השלד". משה החליט שהוא מתחיל ליישם את השיטה, והלא-ידיאמן קרה – הוא יצא מהשיקום צועד על שתי רגליו.

החיים האמיתיים

השיטה שהצילה אותו גרמה לו להתעניין בשיטות הרפואה האלטרנטיבית. בד-בבד התחיל לטפל בבני-משפחה ובחברים, והטיפול הועיל. "כשאני נוגע בבן-אדם, אני מרגיש את בעיות השלד והשרירים", הוא אומר. הוא הוסיף ללמוד ולפתח את שיטת הטיפול, המשלבת עיסויים ותרגילים, וכיום הוא מיישם אותה בהצלחה על מטופליו, ואף חיבר ספר על השיטה.

הניסים שקרו לו החזירו אותו אל היהדות שזנח. "חזרתי לשמור שבת. גרנו בראשון-לציון והתוודעתי לחסידי חב"ד בעיר. התחלתי לטפל גם בתושבי כפר-חב"ד, והתקרבותי לעולמה של החסידות". כיום הוא מתגורר במושב צפריה, אבל כל בוקר בחמש הוא טובל במקווה בכפר-חב"ד, לומד שיעור חסידות ומתפלל במניין הראשון. "אלה החיים האמיתיים", הוא אומר.

משה רבב. הניסים החזירו אותו ליהדות

שראו אותי הרימו ידיים. לבני-משפחתי אמרו שההרואים היו במצב שלם יותר ממני".

שיטה חדשנית

הישראלות בחיים הייתה נס גלוי, אבל הוא היה שבר-כלי. מי שנתן לו דחיפה להשתקם היה אביו: "אבי נכנס אליי ואמר: אתה תקום על הרגליים. אל תוותר. לידי הפגין אמונה וקשיחות, אבל בצאתו פרץ בבכי למראה מצבי".

השליח להצלתו היה בדמות רופא ושמו ד"ר גרושקביץ', שבא לבקרו במרכז השיקום בנהרייה. הרופא קבע שהשלד פגוע ללא תקנה: "ניתוחים לא יעילו. אתה תגמור בכיסא-גלגלים. אבל בעזרת

זותו התמידה והמוצקה של משה רבב ולחיצת היד האיתנה שלו אינו מסגירות את העובדה שהרופאים נואשו מסיכויי לעמוד על רגליו. קשה להאמין שהיו ימים שגופו היה מרוסק ופגוע כמעט ללא תקנה. "כן, זה נס", הוא אומר, "כל החיים שלי הם רצף של ניסים".

הוא נולד בגרמניה ועלה עם הוריו ארצה בשנת תשט"ו. המשפחה הייתה דתית-לאומית, השתקעה בבאר-שבע, ומשה הקטן נשלח לבית-ספר ממלכתי-דתי. משם המשיך לישיבה תיכונית, אבל ברח ממנה. "הייתי שובב ואהבתי ספורט יותר מלימודים", הוא מספר. "עסקתי בג'ודו ובקרטה. אפילו הייתי אלוף הארץ לנוער בארבעה סגנונות של אמנויות לחימה".

כל הגוף מרוסק

בצבא הוא מתנדב לצנחנים, ובמקביל חלה אצלו ירידה בשמירת המצוות. במלחמת ששת הימים הוא משתתף בכיבוש אבר-עגילה ואום-כתף. שבוע אחרי המלחמה הוא יוצא לסיור ניווט בנחל לוף בסיני ושם מתרחש אסון: "הקומנדקר שלנו עלה על שדה מוקשים נגד טנקים. הנהג נהרג. ארבעה חיילים שישבו מאחור נפצעו קשה. אני יצאתי רק עם רסיסים ושרבים קטנים. זה היה ממש נס".

שרשרת הניסים ליוותה אותה בימי המרדפים בבקעה, אבל הפעם שבה נזקק לניסים גדולים הייתה במלחמת יום-הכיפורים: "היינו בחוד-רוחנית של חציית התעלה. הצוות שלנו עבר עם שייטת 13. אחר-כך העבירו את הג'יפים, בשלב זה ספג ג'יפ הפיקוד שלי פגיעה ישירה של טיל נ"ט. שמנה חיילים נהרגו לי. אני נפצעתי קשה. כל הגוף היה מרוסק. שלושה שבועות הייתי ללא הכרה. רופאים

קבוצת גפן - המבטחת המורשת של הציבור הדתי
ביטוח רכב במחיר הטוב ביותר במדינה
 12 תשלומים ללא ריבית
 שרות אישוי 24 שעות ביממה
 הביטוח יהודי לציבור הדתי
מאמינים בביטוח כהלכה
1800-39-33-39

רשת גני חב"ד
להתחיל את החיים ברגל ימין
מאות גני-ילדים מעולים, בכל רחבי הארץ, ממתנינים לילדיכם
מוקד ארצי (24 שעות ביממה):
1700 700 358

פִּינֵת הַהֲלָכָה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

איפור קבוע

שאלה: בימינו קיים 'איפור' המחזיק מעמד כשלוש שנים, על-ידי החדרה כירורגית של חומרי צבע אל מתחת לעור. האם הדבר מותר על-פי ההלכה?

תשובה: אחד מאיסורי 'לא תעשה' שבתורה הוא: 'וכתובת קעקע לא תיתנו בכם' (ויקרא יט, כח). מנהג הגויים היה לשרוט בבשרם ולחקוק שם בדיו או בצבע את שם העבודה-זרה שהאמינו בה, לאות "שהוא עבד מכור לה ומורשם לעבודתה". אך בפועל נפסק שבאיסור זה נכלל כל כתב שהוא.

נחלקו המפרשים אם השריטה היא ה"כתב" ומילוי הדיו ה"קעקוע" או להפך. המשנה אומרת, שאם כתב בלבד או קעקע בלבד – פטור, ומשמע שאין בכך איסור. גם אם יש איסור בזה, הרי לדעת המתנתח-חינוך הכוונה רק לרושם הנשאר לזמן ארוך, ולא לכתיבה שנמחקת בקלות (לכן מותר לרושם מספרי טלפון על כף-היד בהעדף נייר).

ובענייננו: כשהאדם העושה זאת אינו מתכוון לשם כתובת קעקע, אלא לשם נוי או למטרה אחרת, נאמר על כך בתוספתא: "הרושם על עבדו שלא יברח – פטור". אך הרמ"א ועוד פוסקים מפרשים זאת: "פטור – אבל אסור". גם כשהכתובת אינה מתקיימת לעולם אלא לזמן ארוך, יש אוסרים, ואולי אפילו מן התורה.

והעיקר: לרוב הראשונים האיסור הוא דווקא בצורת אות (או אותיות), אלא שה'מנחת חינוך' מוכיח שלפי הרמב"ם חייבים גם ללא צורת אות, אבל הביא כמה אחרונים שפירשו שהכוונה לרושם של צורה מסויימת ולא לשריטה בעלמא. והאיפור, לכאורה, איננו צורה מיוחדת. למעשה – נחלקו בזה רבני זמננו, ורבים אוסרים זאת.

מקורות: גיטין כ, ב ורש"י. מכות כא א, ריב"ן, רע"ב, ריטב"א, מאירי ונמוקי"ן, ויאוצר מפרשי התלמוד. תוספתא מכות פ"ג ה"ט. רמב"ם הל' ע"ז פ"ב ה"א ונו"כ. מקו"צ סי' המסכת ברמב"ם כרנקל, ושי"ן. ספר יריאים סי' שלח (צה) ובתועפות ראם שם. טשו"ע יו"ד קפ"ד, רמ"א, בי"ח והגר"א. שו"ת מעיל צדקה סי' לא. ספר החינוך וסמכת חינוך מצוה רנב. גי"פ סי' קכ"ד ס"ק לא. תחומין כרך י' עמ' 283 וכרך יח עמ' 110.

"שולחן שבת" עושה לכם שבת אחרת

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): 'יודאיקה', 1-700-704120

